

Docententraining HAVO VWO – 2026

Joods Museum Curaçao

Ook nieuwsgierig wat het Joods Museum Curaçao kan betekenen voor u en uw leerlingen? In 2026 organiseren wij een driedelige training voor de bovenbouw van HAVO/VWO. Alle docenten en/of schoolleiders zijn welkom bij deze training ongeacht het niveau of het vakgebied waarin momenteel wordt lesgegeven.

De trainingen vinden plaats op:

woensdag 4 februari en van 14.00-17.00

woensdag 18 maart van 14.00-16.00

woensdag 25 maart 2026 van 14.00-16.00

Tijdens elke bijeenkomst krijgt u:

- 2 trainingen
- offline en online toegang tot inzetbare lesmaterialen
- handvatten om de lessen in te passen in het curriculum
- tips om verleden en heden, de wereld- en lokale geschiedenis met elkaar te verbinden
- tools om het optimale uit een museumbezoek met uw klas te halen

De trainingen worden verzorgd door experts van:

- **Anne Frank Stichting**, Jurmet Huitema
- **Nationaal Holocaustmuseum**, Julia Sarbo
- **United States Holocaust Memorial Museum**, Tad Stahnke
- **Nationaal Comité 4 en 5 mei**, Laura Dekker
- **Joods Museum Curaçao**, Renata Klasson
- **Stichting de Cultuur Kameleon**, Yvonne Willemsen

EducationLab, Jewish Museum Curaçao, Hanchi Snoa Punda

Deelname is gratis, inclusief versnapering. Bij 100%aanwezigheid ontvangt u **10 creditpoints**.

U gaat naar huis met inspiratie én materialen die u direct kunt gebruiken in uw klas.

[Aanmelden kan hier](#)

1a Wat is Joods?

Workshop: Wat is Joods? – Identiteit, diversiteit en betekenis

Cultuur Kameleon/Joods Museum Curaçao Yvonne Willemsen en Renata Klasson

Woensdag 4 februari 14.00-16.00

max. 25 docenten

In deze workshop ontdekt u hoe u HAVO/VWO-leerlingen kunt begeleiden bij het analyseren van identiteit en diversiteit binnen het Joodse leven op Curaçao. U leert hoe de **Schijf van Vijf** als analytisch model werkt en hoe u leerlingen stimuleert tot verdieping, interpretatie en kritisch denken.

We gebruiken de **IASK-methode** om leerlingen te leren kijken naar symbolen, rituelen en objecten, en om deze te verbinden met bredere vragen over cultuur, gemeenschap en persoonlijke identiteit.

Tijdens de rondgang "**Wat is Joods?**" onderzoekt u samen hoe leerlingen objecten analyseren, hoe zij betekenis geven aan rituelen en tradities, en hoe zij reflecteren op hun eigen identiteit. U ontvangt:

- verdiepende HAVO/VWO-opdrachten,
- materialen voor filosofische en historische reflectie,
- creatieve en analytische verwerkingsvormen,
- en voorbeelden om verleden, heden en persoonlijke perspectieven te verbinden.

1b George Maduro: Moed is Kiezen

Workshop: Moed is kiezen

Cultuur Kameleon/Joods Museum Curaçao Yvonne Willemsen en Renata Klasson

Woensdag 4 februari 16.00-17.00

In deze workshop ontdekt u hoe u met HAVO/VWO-leerlingen kunt werken aan historisch inzicht, morele reflectie en kritisch denken, via het levensverhaal van George Maduro. U doorloopt de volledige museumervaring zoals leerlingen die krijgen.

De **IASK-methode** vormt de kern van de didactische aanpak en wordt geïntegreerd toegepast op objecten, foto's, dilemma's en bronnen:

- **Inquiry – Kijk en ontdek:** leerlingen analyseren een bron zonder duiding.
- **Ask – Stel vragen:** zij formuleren historische en morele vragen.
- **Share – Deel wat je herkent:** zij verbinden het met hun eigen morele kaders.
- **Know – Begrijp en verbind:** u koppelt dat aan WO2-context, bezetting, keuzes, risico's.

Dit sluit perfect aan bij vakken als geschiedenis, filosofie, CKV en burgerschap.

Opzet van de workshop:

- U werkt met het HAVO/VWO-werkblad '**Moed is kiezen**'.
- U ziet hoe historische dilemma's van George worden verbonden met morele vraagstukken van nu.
- U ervaart hoe bronanalyse in combinatie met IASK verdieping creëert.

Verbind dit met helden van Curaçao

In de educatieruimte:

- U maakt in tweetallen een '**Manifest van Moed**', net als leerlingen.
- U oefent hoe u een klas begeleidt in een gesprek over moed, verantwoordelijkheid en vrijheid.

Wat u meekrijgt:

- Les vóór het museumbezoek (stellingen, bronverkenning).
- Les na het museumbezoek (essay, debat, podcast, morele analyse).
- Verdiepende materialen voor bovenbouwleerlingen.

2a WW2 Stories & Curaçao

Workshop Nationaal Holocaustmuseum, Julia Sarbo

woensdag 18 maart van 14.00-15.00

Max. 25 deelnemers

We starten de dag met een korte rondgang door het Joods Museum Curaçao. Daarna vangt de eerste workshop aan. Deze workshop helpt HAVO/VWO-docenten om verdieping te bieden bij thema's als discriminatie, uitsluiting, propaganda, historische keuzes en de mechanismen achter de Holocaust.

We analyseren de tijdlijn aan de hand van de vijf grote onderwerpen (van het Nationaal Holocaustmuseum Amsterdam) en werken met bronnen die zowel historisch als didactisch betekenisvol zijn.

Daarbij worden diepgaande Curaçaose voorbeelden uit de afdeling WWII Stories geïntegreerd, zodat docenten zowel de Nederlandse als de Caribische context kunnen verbinden in hun lessen. U leert:

- hoe u leerlingen begeleidt bij kritisch en historisch denken;
- hoe u gevoelige onderwerpen verantwoord bespreekt;
- welke bronnen en tijdlijnonderdelen passen bij HAVO/VWO
- hoe u lokale Curaçaose bronnen inzet voor betekenisvolle verdieping
- en we stellen materiaal ter beschikking wat u zo kunt inzetten in de klas.
-

2b Anne Frank

Workshop: Een gewone dag – HAVO/VWO-editie
woensdag 18 maart van 15.00-16.00
Jurmet Huitema- de Waal Anne Frank Stichting

Deze workshop richt zich op **HAVO/VWO-docenten** die leerlingen willen begeleiden bij het ontwikkelen van historische analyse, kritische reflectie en moreel bewustzijn.

We behandelen:

- mechanismen van discriminatie en uitsluiting
- de werking van anti-Joodse maatregelen
- de rol van propaganda, macht en groepsgedrag
- het analyseren van bronnen in context

Daarnaast maken we gebruik van hedendaags materiaal uit het Joods Museum Curaçao, waarin Curaçaose jongeren worden geportretteerd die in het dagelijks leven te maken hebben met racisme, uitsluiting en discriminatie. Deze getuigenissen vormen een essentiële brug tussen historische vervolging en actuele maatschappelijke vraagstukken — ideaal voor verdieping op HAVO/VWO-niveau.

Tijdens de rondgang door **“Anne Frank: Longing for Freedom”** ligt de nadruk op broninterpretatie, perspectief, framing en morele vraagstukken.

U ontvangt:

- verdiepende lesmaterialen voor HAVO/VWO
- bronanalyses en kritische denkopdrachten
- reflectiemethoden en discussiewerkvormen
- voorbeelden om verleden en heden samenhangend te behandelen

3b Methodiek uit Washington

Workshop: De Holocaust uitleggen met één foto

Tad Stahnke United States Holocaust Memorial Museum

Woensdag 25 maart 15.00-16.00

De USHMM-methode is bijzonder krachtig voor de bovenbouw omdat zij leerlingen stimuleert tot bronanalyse, kritisch denken, historisch bewustzijn en interpretatie — aan de hand van één zorgvuldig gekozen historische foto.

Inhoud van de workshop

- Analyse van USHMM-bronnen voor gevorderde niveaus:
 - uitgebreide foto-archieven
 - getuigenissen
 - primaire bronnen
 - thematische dossiers
- Uitgebreide USHMM-fotomethode voor HAVO/VWO:
 1. **Observe** – gedetailleerde bronbeschrijving
 2. **Question** – welke historische vragen stellen we?
 3. **Hypothesize** – voorlopige interpretaties
 4. **Corroborate** – ondersteunende bronnen zoeken
 5. **Contextualize** – plaatsen in tijd, plaats, beleid, mechanismen
- Oefenen: het ontwerpen van een 30-minuten les rond één foto
- Bespreken van:
 - daders, slachtoffers, omstanders, helpers
 - morele dilemma's
 - mechanismen van uitsluiting
 - propaganda en taal
- Verbinding met Curaçaose WO2-perspectieven

Resultaat Docenten kunnen leerlingen begeleiden in diepgravende analyses, morele reflectie en historische duiding — met slechts één foto als ingangspunt.

interneringskamp op Bonaire